1. במדבר טו

לה ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם:

טז

א ויקח קרח בן־יצהר בן־קהת בן־לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן־פלת בני ראובן: ויקמו לפני משה ואנשים מבני־ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי־שם: ויקהלו על־משה ועל־אהרן ויאמרו אלהם רב־לכם כי כל־העדה כלם קדשים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על־קהל יהוה: וישמע משה ויפל על־פניו: וידבר אל־קרח ואל־כל־עדתו לאמר בקר וידע יהוה את־אשר־לו ואת־הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר־בו יקריב אליו:

במדבר טז

יב וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה: המעט כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי־תשתרר עלינו גם־השתרר: אף לא אל־ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו ותתן־לנו נחלת שדה וכרם העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה: ויחר למשה מאד ויאמר אל־יהוה אל־תפן אל־מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעתי את־אחד מהם:

יז

וידבר

א יהוה אל־משה לאמר: אמר אל־אלעזר בן־אהרן הכהן וירם את־המחתת מבין השרפה ואת־האש זרה־הלאה כי קדשו: את מחתות החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח כי־הקריבם לפני־יהוה ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל: ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח: זכרון לבני ישראל למען אשר לא־יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני יהוה ולא־יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה ביד־משה לו:

3. פרקי אבות

כל אהבה שהיא תלויה בדבר – בטל דבר, בטלה אהבה; ושאינה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה התלויה בדבר? זו אהבת אמנון ותמר. ושאינה תלויה בדבר? זו אהבת דוד ויהונתן.

2. פרקי אבות

כל מחלקת שהיא לשם שמים, סופה להתקים, ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקים. איזו היא מחלקת שהיא לשם שמים? זו מחלקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים? זו מחלקת קרח וכל עדתו.

4. *תלמוד ירושלמי, סנהדרין

רב אמר קרח אפיקרסי היה מה עשה עמד ועשה טלית שכולה תכלת אתא גבי משה א"ל משה רבינו טלית שכולה תכלת מה שתהא חייבת בציצית אמר לו חייבת דכתיב גדילים תעשה לך וגו' בית שהוא מלא ספרים מהו שיהא חייב במזוזה אמר לו חייב במזוזה דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתך וגו'. אמר לו בהרת כגריס מהו אמר לו טמא פרחה בכולו אמר לו טהור באותו שעה אמר קרח אין תורה מן השמים ולא משה נביא ולא אהרן כהן גדול.

*תלמוד בבלי, סנהדרין

אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו אמרה ליה מאי נפקא לך מינה אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא אמר לה מאי אעביד הואי בעצה ואשתבעי לי בהדייהו אמרה ליה ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו דכתיב כי כל העדה כלם קדשים אמרה ליה תוב דאנא מצילנא לך אשקיתיה חמרא ואורויה ואגניתיה גואי אותבה על בבא ושתרתה לשיער. כל דאתא חזיה הדר אהדר הכי אבלעו להו איתתיה דקרח אמרה ליה חזי מאי קעביד משה איהו הוה מלכא לאחוה שויה כהנא רבא לבני אחוהי שוינהו סגני דכהנא אי אתיא תרומה אמר תיהוי לכהן אי אתו מעשר דשקליתו אתון אמר הבו חד מי לכהן ועוד דגייז ליה למזייכו ומטלל לכו כי כופתא עינא יהב במזייכו אמר לה הא איהו נמי קא עביד אמרה ליה כיון דכולהו רבותא דידיה אמר איהו נמי תמות נפשי עם פלשתים ועוד דקאמר לכו עבידתו תכלתא אי סד תכלתא חשיבא [מצוה] אפיק גלימי תכלתא וכסינהו לכולהו מתיבתך היינו דכתיב חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת ואולת בידיה תהרסנה זו אשתו של קרח.

6. רש"י

(יט) ויקהל עליהם קרח. (אתמול) בדברי ליצנות כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופתה אותם כסבורין אתם שעלי לבדי אני מקפיד אינו מקפיד אלא בשביל כולכם אלו באין ונוטלין כל הגדולות לו המלכות ולאחיו הכהונה עד שנתפתו כולם: וירא כבוד ה'. בא בעמוד ענן: (כב) אל אלהי הרוחות. יודע מחשבות אין מדתך כמדת בשר ודם מלך בשר ודם שסרחה עליו מקצת מדינה אינו יודע מי החוטא לפיכך כשהוא כועס נפרע מכולם אבל אתה לפניך גלויות כל המחשבות ויודע אתה מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא ואתה על כל העדה תקצף. אמר הקב"ה יפה אמרת

10. עולת ראי"ה

באמת רצון האדם ומחשבתו ירצה לעשות מצות ה' רק שחפץ נפשו ימנעהו כי לא מצאה חן בעיניו וגבר החפץ על הרצון, ולפעמים יתאמץ האדם ויגביר רצונו על חפצו: ולפי זה נוכל לצוות על הרצון ולא על החפץ, רצוני שא"א לצוות לאדם שיחפץ בדבר פלוני, כי החפץ היא תכונה נפשית שאין אדם יכול עליה, אבל נוכל לצוות לו שירצה בדבר פלוני, והוא שיצייר בלבו טיב הדבר ותועלתו שאז תמשך מחשבתו אחריו, כי פעולת המחשבה היא בבחירת האדם.

5. ילקוט שמעוני, במדבר טו

ולא תתורו אחרי לבבכם

מגיד שהעינים הולכים אחר הלב. או הלב אחרי העינים אמרת וכי [לא] יש סומא שעושה כל תועבות שבעולם הא מה ת"ל ולא תתורו אחרי לבבכם מגיד שהעינים הולכים אחר הלב, ר' ישמעאל אומר ולא תתורו אחרי לבבכם למה נאמר לפי שהוא אומר (קהלת יא) שמח בחור בילדותך בדרך ישר, או בדרך שתרצה, ת"ל ולא תתורו אחרי לבבכם:

8. ר' צדוק הכהן

הוסט חמר העבירס בחומה

חתרה חז"ל בהך סברה דרבי יהודה דס"ל בזמן שהן עושין רס"מ אין קרויים בנים ולכן בהזה טענה יהיו כלולים אך הפי"ת תפס ההלכה כר"מ דס"ל גם בהן עושין רס"מ קרויים בנים ולכן אמר הטיה לריך לומר בני בחונך וכן ה"ל הקב"ה להושע ישראל הבה בני בחוני. והנה יש סברה לומר הם ישראל חטאו הב והם בהם דור שהביו יקלל ואת אמו לא יברך אין רקויים להגלל בטענה זו דהב שמחל כיון סיס עליהם קטיגור מבזוי הב איך יהיה סניגור מדין הב ולז"א הפילו דור שהביו קלל כב"ז הל תלבן הלה למד זכות מדין הב. ובניס:

9. ר' יעקב מ' יוסף, מאור ושמש, תלמוד, רא אוליצין

כי בהיות ההנהגה והפירוד בין העם הישראלי טוב אין כאן מי קיעור על אהדותו יחי"ש והו עיקר שורש פורה ראש ולענה הילרא דע"ז אשר לא יהיה נס ע"י חפלה אנשי כנה"ג

המורים מורכינו אלה. היום כי אנשי כנסת הגדולה הנס כי נטלו לילרא דע"ז. ע"כ לא נתבטל ע"י רק הילה"ר החיצוני. והוא העבודה בפועל ונחש. אמנם עיקר פניניות הילר הלו הטמון בלבו של אדם והוא המנוחו על הפירוד והחילוקים להפרד מרעהו. ולהיות מפריד בין הדבקים, ע"י שילוח לשון ולשנוא את רעהו בלבבו של אדם ככפו וזולתו והנונות המסבבים על המחלוקה אשר הוא עלם יצרא דע"ז בפניניות

11. אורות, ר' שג"ר

האינטיליגנציה חושבת שיכולה היא להפרד מעל ההמון, שאז תהיה יותר בריאה ברוחה, יותר אצילה במחשבתה. וזהי טעות יסודית, טעות שאינה מכרת את הצד הבריא שיש בהכרות הטבעיות, בהרגשות הטבעיות, ובחושים הטבעיים, שלא נתתקנו, אבל גם לא נתקלקלו על ידי שום הטבעה קולטורית.

הצד הבריא של היושר מצוי הוא באנשים גסים יותר ויותר ממה שהוא מצוי במלומדים ומוסריים בעלי מחשבה. יותר מובהקים הם המלומדים בדברים הפרטיים של המוסר, בחוקיו ודקדוקיו, אבל עצם הרגשתו זאת היא מצויה באנשים בריאים טבעיים, שהם הם ההמון, עם הארץ.

ולא דוקא בהרגשת המוסר הטבעית עולה היא ההמון על אנשי הסגולה, גם בהרגשת האמונה, הגדולות האלהית, היופי, התהישות, הכל אשר לחיים בדרך ישרה, בלתי מסוננת על ידי הציורות המלאים שבר אנשי נפש של הדעת וההכמה, הוא יותר בריא ושהור בההמון.

אמנם לא יוכל ההמון לשמור בעצמו את עצמו וטהרתו, אינו יכול לקבר יפה את מושגיו, גם אינו יודע איך לעמוד בקשרי המלחמה, בעת אשר הברות והרגשות המנגדות וסותרות זו את זו נלחמות בנפשו מבפנים או בעולם מבחוץ, לזה צריך הוא לעזרת גדולי התושיה, המישרים לפניו את נתיבות עולמו.

אבל כשם שמשפיעים עליו עצה ותושיה, כך הוא משפיע עליהם חיים בריאים.

והצד המשותף של אצילי הרוח עם ההמון, הוא הכח המקיים את כני הצדדים על מעמדם היפה, ומשמרם מכל רקבון והתנוונות מוסרית וחמרית.

הגבואה, הבאה מהציבור האלהי, באה דוקא לשם מטרה זו, של איחוד הרוח ההמוני עם הרוח האצילי, המיוחד ליחידי סגולה, הביטויים ההמוניים כתלכדים בה עם המחשבה האידיאלית של עשירי הרוח.

7. ר' צדוק, פרי צדיק א'

בזאת יודע, אי המחולקים ובעלי ריבות — זולת הדבר שחלקו בו ומנגדים זה לזה — הם אוהבים גמורים בלב ונפש, זהו אות שמחלוקתם לשם שמים. אבל אם אויבים ונוטרים שנאה זה לזה על ידי מחלוקת, זהו שלא לשם שמים. ויתיצב השטן בתוכם, וזהו הסימן מסרו לנו חכמי משנה, איזו היא מחלוקת שהיא לש"ש. כי בכל מחלוקה אומרים שהיא לש"ש, אמרו כמחלוקת שמאי והלל, שאהבו זה את זה וכבדו זה את זה הנאהבים ונעימים. זהו אות שמחלוקתם לשם שמים, אבל כמחלוקת קרח ועדתו. שהיו נוטרים איבה ושנאה ובכמעט יסקלוהו למשה וכדומה, זוהיא שלא לשם שמים.

12. שמואל א' יא

כב ויבא עוד הלם איש ... ויאמר יהוה ...
נחבא אל־הכלים: וירצו ויקחהו משם ויתיצב ב...
ויגבה מכל־העם משכמו ומעלה: ויאמר שמואל ...
העם הראיתם אשר בחר־בו יהוה כי אין כמהו ב...
כד ויריעו כל־העם ויאמרו יחי המלך: וידבר ...
כה אל־העם את משפט המלכה ויכתב בספר ...
יהוה וישלח שמואל את־כל־העם איש לביתו: ...
כו הלך לביתו גבעתה וילכו עמו החיל אשר־נגע ...
כז בלבם: ובני בליעל אמרו מה־ישענו זה ויבזהו ול...
לו מנחה ויהי כמחריש: ויעל נחש ה...
על־יביש גלעד ויאמרו כל־אנשי יביש אל־נחש ...

יא, ו-טו

ה אחרי הבקר מן־השדה ויאמר שאול מה־לע...
ו ויספרו־לו את־דברי אנשי יביש: ותצלח רוח־...
שאול בשמעו את־הדברים האלה ויחר אפו ...
ז צמד בקר וינתחהו וישלח בכל־גבול ישראל בי...
לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול ואחר שמוא...
לבקרו ויפל פחד־יהוה על־העם ויצאו כאיש א...
יב ויאמר ... שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשי...
יג ויאמר שאול לא־יומת איש ביום הזה כי היום ...
יד תשועה בישראל: ויאמר שמואל ...
טו לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה: וילכ...
הגלגל וימלכו שם את־שאול לפני יהוה בגלגל ...
זבחים שלמים לפני יהוה וישמח שם שאול ...
ישראל עד־מאד:

יב, ג

ג הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו א...
לקחתי וחמור מי לקחתי ואת־מי עשקתי את־...
ד ומיד־מי לקחתי כפר ואעלים עיני בו ואשיב לכ...
לא עשקתנו ולא רצותנו ולא־לקחת מיד־איש ...
ה ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד משיחו היום ...
ו מצאתם בידי מאומה ויאמר עד:

סוף פרק יב

כ ויאמר שמו...
אל־תיראו אתם עשיתם את כל־הרעה הזא...
כא תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את־יהוה בכל־...
ולא תסורו כי אחרי התהו אשר לא־יועילו ולא ...
כב המה: כי לא־יטש יהוה את־עמו בעבור ש...
הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם: גם אנכ...
כג מחטא ליהוה מחדל להתפלל בעדכם והוריתי ...
כד הטובה והישרה: אך יראו את־יהוה ועבדתם ...
בכל־לבבכם כי ראו את אשר־הגדל עמכם ...
כה תרעו גם־אתם גם־מלככם תספו: